

Izvještaj sa ornitoloških posmatranja u Bosni i Hercegovini u septembru 2006. godine

Tricia Marcouse, Dražen Kotrošan
Ornitološko društvo "Naše ptice"*

Marcouse, T., Kotrošan, D., 2006: Report on bird-watching in Bosnia and Herzegovina in September 2006

In September 2006 a team of seven birdwatchers from Great Britain, Croatia, and Bosnia and Herzegovina conducted a ten-day journey through Bosnia and Herzegovina. On that occasion ornithological observations were done, with the report presented in the paper.

Key words: bird-watching, Bosnia and Herzegovina, September 2006

Grupa ljubitelja prirode iz Velike Britanije, Ted Green, Jill Butler, Martin Newman i Sue Barr, kojima su se pridružili članovi Ornitološkog društva "Naše ptice" Tricia Marcouse, Dražen Kotrošan i Dubravko Dender, organizovali su kratko putovanje kroz Bosnu i Hercegovine u septembru 2006. godine. Tom prilikom obavljena su, između ostalog, i posmatranja ptica na više lokaliteta. Zabilješke sa ovih posmatranja prezentirane su u izvještaju.

Ted Green, Jill Butler, Martin Newman, Tricia Marcouse i Dubravko Dender su putovanje započeli na Hutovom blatu 7. septembra 2006. Tokom dana, na različitim lokacijama na Hutovom blatu i njegovoj okolini, viđene su 54 vrste ptica. Od interesantnijih vrsta zabilježene su zlatna vuga (*Oriolus oriolus*), više od 30 primjeraka pčelarice (*Merops apiaster*), četiri primjerka zmijara (*Circaetus gallicus*), eja močvarica (*Circus aeruginosus*), žuti voljić (*Hippolais icterina*), svilorepa (*Cettia cetti*), trstenjak rogožar (*Acrocephalus schoenobaenus*), trstenjak cvrkutić (*Acrocephalus scirpaceus*) i veliki trstenjak (*Acrocephalus arundinaceus*). Mali kormorani (*Phalacrocorax pygmeus*) su viđeni u okolini motela "Karaotok", te sa puta sa "svitavske" strane.

Sutradan se grupi priključio Dražen Kotrošan, a Dubravko Dender se vratio u Sarajevo. Grupa je nastavila putovanje i posjetila Park prirode "Blidinje" odakle je, uz kratko zadržavanje na Blidinjem jezeru, preko Kupresa, nastavila put do Šipova. U okolini jezera viđeno je 10-ak primjeraka (*Alauda arvensis*). Veliki broj škanjaca (*Buteo buteo*) viđeno je kako lovi preko neravnih pašnjaka na Kupresu, dok je riđi škanjac (*Buteo rufinus*) viđen na Duvanjskom polju. U razgovoru sa vlasnicima motela u Šipovu saznali smo da je par dana ranije u neposrednoj okolini Šipova viđeno pet primjeraka velikog tetrijeba (*Tetrao urogallus*).

* Semira Frašte 6, 71 000 Sarajevo, naseptice@hotmail.com

Trećeg dana putovanja grupa je boravila u gostima kod Branislava i Radeta Gašića, članova udruženja gljivara iz Mrkonjić Grada. Tom prilikom posjetili smo planinu Lisinu blizu Mrkonjić Grada gdje smo posmatrali lješnikaru (*Nucifraga caryocatactes*) kako sakuplja lješnjake. Također, naši domaćini su nam pokazali gnijezdo planinskog djetlića (*Dendrocopos leucotos*) u kojem je gnijezdio ove godine. Tokom posjete planini Ozren 10. septembra 2006., kada se grupi priključila Sue Barr, poseban utisak je ostavio "susret" sa surim orlom (*Aquila chrysaetos*).

Sljedeća dva dana (12. i 13. septembar), ekipa koju su sačinjavali samo engleski posmatračti ptica, boravila je na području Sutjeske i Zelengore. Na vrhu Zelengore posmatrano je jato piljaka (*Delichon urbica*) u preletu. Od 14. do 17. septembra ista ekipa je posjetila Višegrad i nekoliko lokacija u okolini Sarajeva, ali tom prilikom, uglavnom, nisu vršena posmatranja ptica.

Tabela 1. Pregled registrovanih vrsta

Vrsta	Lokalitet	Datum	Broj primjer.
<i>Oenanthe hispanica</i>	Hutovo Blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Turdus merula</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Larus ridibundus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Parus caeruleus</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Cettia cetti</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Fringilla coelebs</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Emberiza cirius</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Merops apiaster</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	30
<i>Aythya nyroca</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Oriolus oriolus</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Carduelis carduelis</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Sitta neumayer</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	3
<i>Parus major</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Carduelis chloris</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Ardea cinerea</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Larus cachinans</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Corvus cornix</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Passer domesticus</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Hippolais icterina</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Corvus monedula</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Garrulus glandarius</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Alcedo atthis</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Dendrocopos minor</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Carduelis cannabina</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Porzana parva</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	2
<i>Egretta garzetta</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	4

<i>Tachybaptus ruficollis</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Pica pica</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Anas platyrhynchos</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Circus aeruginosus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Gallinula chloropus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Luscinia megarhynchos</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Ficedula hypoleuca</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Phalacrocorax pygmeus</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Lanius collurio</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Riparia riparia</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Serrinus serrinus</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Circaetus gallicus</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	4
<i>Passer hispaniolensis</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Accipiter nisus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Muscicapa striata</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Ardeola ralloides</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Hirundo rustica</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Passer montanus</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Streptopelia turtur</i>	Hutovo blato - od Svitave	07.09.2006	1
<i>Rallus aquaticus</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Saxicola rubetra</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Motacilla alba</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Lanius senator</i>	Hutovo Blato, blizu motela	07.09.2006	1
<i>Motacilla flava</i>	Hutovo Blato, istočni dio jezera	07.09.2006	1
<i>Corvus corax</i>	Risovac	08.09.2006	4
<i>Phylloscopus collybita</i>	Risovac	08.09.2006	glasa
<i>Falco subbuteo</i>	Risovac	08.09.2006	1
<i>Falco tinnunculus</i>	Risovac	08.09.2006	3
<i>Riparia riparia</i>	Risovac	08.09.2006	1
<i>Delichon urbica</i>	kod crkve na Masnoj Luci	08.09.2006	50
<i>Prunella modularis</i>	kod crkve na Masnoj Luci	08.09.2006	glasa
<i>Parus major</i>	kod crkve na Masnoj Luci	08.09.2006	2
<i>Lanius collurio</i>	kod crkve na Masnoj Luci	08.09.2006	1
<i>Nucifraga cariocatactes</i>	kod motela na putu za Blidinje jezero	08.09.2006	glasa
<i>Parus ater</i>	kod motela na putu za Blidinje jezero	08.09.2006	glasa
<i>Loxia curvirostra</i>	kod motela na putu za Blidinje jezero	08.09.2006	3
<i>Oenanthe oenanthe</i>	kod motela na putu za Blidinje jezero	08.09.2006	1
<i>Anthus campestris</i>	Blidinje jezero	08.09.2006	1
<i>Alauda arvensis</i>	Blidinje jezero	08.09.2006	10
<i>Larus cachinans</i>	Blidinje jezero	08.09.2006	50-60
<i>Corvus cornix</i>	Blidinje jezero	08.09.2006	50
<i>Ardea cinerea</i>	Blidinje jezero	08.09.2006	3
<i>Motacilla flava</i>	Blidinje jezero	08.09.2006	1
<i>Buteo rufinus</i>	Duvno polje	08.09.2006	3
<i>Falco tinnunculus</i>	Duvno polje	08.09.2006	1

<i>Sturnus vulgaris</i>	Duvno polje	08.09.2006	30
<i>Buteo buteo</i>	Kupreška košara	08.09.2006	4
<i>Falco tinnunculus</i>	Kupreška košara	08.09.2006	6
<i>Motacilla alba</i>	Kupreško polje	08.09.2006	6
<i>Corvus corax</i>	Kupreško polje	08.09.2006	1
<i>Buteo buteo</i>	Kupreško polje	08.09.2006	9
<i>Falco tinnunculus</i>	Kupreško polje	08.09.2006	8
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	planina Lisina	09.09.2006	2
<i>Dendrocopos leucotos</i>	planina Lisina	09.09.2006	1
<i>Parus ater</i>	planina Lisina	09.09.2006	glasa
<i>Muscicapa striata</i>	planina Lisina	09.09.2006	1
<i>Sitta europaea</i>	Botanički vrt Zemaljkog muzeja BiH	10.09.2006	5
<i>Lanius collurio</i>	Gornje Biosko-planina		
	Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	3
<i>Buteo buteo</i>	Gornje Biosko-planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	1
<i>Phoenicurus ochruros</i>	Gornje Biosko-planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	
<i>Aquila chrysaetos</i>	planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	1
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Čavljak-planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	2
<i>Accipiter gentilis</i>	Čavljak kod doma Dž. Bijedić -planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	1
<i>Corvus corax</i>	Čavljak kod doma Dž. Bijedić -planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	4
<i>Pica pica</i>	Čavljak-planina Ozren kod Sarajeva	10.09.2006	1
<i>Emberiza citrinella</i>	između Lukomira i Brda	11.09.2006	3
<i>Circaetus gallicus</i>	Lukomir	11.09.2006	1
<i>Dendrocopos medius</i>	Sutjeska	12.09.2006	1
<i>Parus ater</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	2
<i>Parus caeruleus</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	3
<i>Garrulus glandarius</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	1
<i>Fringilla coelebs</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	2
<i>Parus major</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	4
<i>Hirundo rustica</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	3
<i>Delichon urbica</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	15
<i>Corvus cornix</i>	Hotel Mladost, Tjentište	13.09.2006	12
<i>Delichon urbica</i>	Zelengora/Tovarnik	13.09.2006	više od 100
<i>Nucifraga caryocatactes</i>	Zelengora/Tovarnik	13.09.2006	
<i>Delichon urbica</i>	Hadžici	15.09.2006	više od 100
<i>Alcedo atthis</i>	Kanjon od Sarajevo prema Palama	17.09.2006	5